

รายงานกิจกรรมที่ ๑ การสัมมนาเชิงปฏิบัติการหน่วยงานภาคประชาสังคม ภายใต้โครงการจัดทำนโยบาย แผนแม่บท และแผนปฏิบัติการ ด้านคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนาม

ชื่อโครงการ

โครงการจัดทำนโยบาย แผนแม่บท และแผนปฏิบัติการด้านคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนาม
กิจกรรมที่ ๑ การสัมมนาเชิงปฏิบัติการหน่วยงานภาคประชาสังคม

หลักการและเหตุผล

จากสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงของสังคมตามกระแสโลกาภิวัตน์ที่รุนแรงและรวดเร็วก่อให้เกิดปรากฏการณ์ทางสังคมที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ ปัญหาอาชญากรรมรูปแบบใหม่ๆ ความรุนแรงที่เป็น การละเมิดสิทธิ เสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ที่ซับซ้อนหลากหลายลักษณะ ซึ่งล้วนแต่สร้างผลกระทบ ต่อความสุขของสังคมและทำลายต่อกระบวนการยุติธรรมของประเทศ คนหาย คนนิรนามและศพนิรนาม ถือเป็นปรากฏการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและเป็นวาระสำคัญในระดับโลกที่หลากหลายประเทศกำหนด มาตรการและนโยบายในการรับมือ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมและการป้องกัน และจัดการ กับประเด็นคนหาย คนนิรนามและศพนิรนาม สำหรับคนหาย คนนิรนามและศพนิรนามที่เกิดขึ้น ในประเทศไทย ถือเป็นเหตุการณ์และปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง บ่อยครั้งที่กระทบต่อความมั่นคง ของชาติ ชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตลอดจนกระทบต่อความรู้สึกของประชาชน ดังปรากฏอยู่ในข่าวสารจากสื่อต่างๆ ในปัจจุบัน แต่ในทางตรงข้าม แนวทางใน การปฏิบัติสำหรับการป้องกัน และจัดการกับปัญหาดังกล่าว ยังขาดทิศทาง แนวทางและนโยบายที่มีความชัดเจน และขาดกลไกหรือ กระบวนการในทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมและมีมาตรฐานคุณภาพในกระบวนการปฏิบัติงาน เช่น การแจ้ง การติดตาม การพิสูจน์อัตลักษณ์ หรือการพิสูจน์ศพในทางนิติวิทยาศาสตร์ ตลอดจนขาดการบูรณาการระหว่าง หน่วยงานหรือส่วนราชการที่มีบทบาททับซ้อนกัน จึงเป็นที่มาของการออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย การสนับสนุนการปฏิบัติงานติดตามคนหายและพิสูจน์ศพนิรนาม พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อเสริมประสิทธิภาพในการ ดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม และการสร้างความเท่าเทียมกันของประชาชนในสังคมที่สมควรได้รับการ จัดการและแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเท่าเทียมและทันการ แนวทางสำคัญของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ มี เป้าหมายเพื่อสร้างนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนการปฏิบัติในการรับมือ ป้องกัน และจัดการปรากฏการณ์ คนหาย คนนิรนาม และศพนิรนาม รวมทั้งการสร้างประสิทธิภาพในทางปฏิบัติงานติดตามคนหายและพิสูจน์ ศพนิรนาม ด้วยกลไกและระบบที่มีมาตรฐานคุณภาพ ตลอดจนมุ่งสร้างการบูรณาการความร่วมมือของ หน่วยงานภาคส่วนต่างๆ ของสังคม ทั้งองค์กรภาครัฐและเอกชน ที่ร่วมกันในการดำเนินการ

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นจะต้องจัดทำโครงการจัดทำนโยบาย แผนแม่บท และแผนปฏิบัติการด้านคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนาม ขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการรับมือ ป้องกัน และจัดการสำหรับปรากฏการณ์คนหาย คนนิรนามและศพนิรนาม รวมทั้งการสร้างประสิทธิภาพในทางปฏิบัติงานการติดตาม คนหาย พิสูจน์คนนิรนาม และศพนิรนาม ด้วยกลไกและระบบที่มีมาตรฐานคุณภาพ ตลอดจนมุ่งสร้างการบูรณาการความร่วมมือ ของหน่วยงานภาคส่วนต่างๆ ของสังคม ทั้งองค์กรภาครัฐและเอกชน ที่ร่วมกันในการดำเนินการ โดยกิจกรรม ในครั้งนี้เป็นครั้งที่ ๑ ในหัวข้อการสัมมนาเชิงปฏิบัติการหน่วยงานภาคประชาสังคม

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม :

เพื่อศึกษาปัญหาปัญหา อุปสรรค การดำเนินงานด้านคนหาย คนนินนาม และศพนินนาม ภาคประชาสังคม รวมทั้งเพื่อศึกษาแนวทางและรูปแบบการจัดการศพนินนาม ภายหลังการชันสูตรและพิสูจน์อัตลักษณ์บุคคล สำหรับเป็นข้อมูลในการจัดทำนโยบาย แผนแม่บท และแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการติดตามคนหาย การพิสูจน์คนนินนาม และศพนินนาม

กลุ่มเป้าหมายของกิจกรรม :

ผู้เข้าร่วมอบรม จำนวน ๓๖ คน จากหน่วยงานที่มีภารกิจด้านศพนินนาม ดังนี้

๑. มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง	จำนวน ๒ คน
๒. มูลนิธิร่วมกตัญญู	จำนวน ๒ คน
๓. มูลนิธิสว่างพรกุศลธรรมสถาน ระยอง	จำนวน ๕ คน
๔. มูลนิธิสว่างวิชาธรรมสถาน นครราชสีมา	จำนวน ๓ คน
๕. พุทธสมาคมสว่างรัตนตรัยธรรมสถาน สระบุรี	จำนวน ๒ คน
๖. มูลนิธิสัจจพุทธธรรมแห่งประเทศไทย ปราจีนบุรี	จำนวน ๒ คน
๗. มูลนิธิพุทธสมาคมสว่างอริยะธรรมสถาน นครนายก	จำนวน ๔ คน
๘. มูลนิธิสว่างบริบูรณ์ธรรมสถาน เมืองพัทยา ชลบุรี	จำนวน ๒ คน
๙. ศีลธรรมสมาคม บ้านบึง ชลบุรี	จำนวน ๓ คน
๑๐. สมาคมสว่างอุทยานธรรมสถาน ชลบุรี	จำนวน ๑ คน
๑๑. มูลนิธิสว่างแสงธรรมสถาน นครราชสีมา	จำนวน ๒ คน
๑๒. มูลนิธิสาธารณะกุศลสถาน (เม่งจิ้นเซี่ยงตั่ว) ราชบุรี	จำนวน ๒ คน
๑๓. มูลนิธิสว่างบำเพ็ญธรรมสถาน ปราจีนบุรี	จำนวน ๒ คน
๑๔. มูลนิธิสว่างเบญจธรรม สมุทรสงคราม	จำนวน ๒ คน
๑๕. มูลนิธิสว่างไพศาลธรรมสถาน (เม่งลิ้มเซี่ยงตั่ว) ฉะเชิงเทรา	จำนวน ๒ คน

วิทยากร :

๑. ผศ. พ.ต.อ. ดร.สฤณี สืบพงษ์ศิริ	อาจารย์ประจำสถาบันอาชีววิทยาและการบริหารงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยรังสิต
๒. วิทยากรประจำกลุ่มดำเนินกิจกรรมโครงการ	จำนวน ๖ คน
๓. เจ้าหน้าที่ผู้บันทึกและเก็บข้อมูล	จำนวน ๕ คน

ระยะเวลาดำเนินการ : วันที่ ๒๔-๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๑ (จำนวน ๒ วัน)

สถานที่ดำเนินโครงการ : โรงแรม ภูเขางาม รีสอร์ท จังหวัดนครนายก

งบประมาณ : จำนวนเงิน ๑๓๙,๘๗๐ บาท (หนึ่งแสนสามหมื่นเก้าพันแปดร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน)

ผลการดำเนินกิจกรรม

การรับฟังความคิดเห็น ปัญหาอุปสรรค การดำเนินการ ด้านการบริหารจัดการศพ ประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการหน่วยงานภาคประชาสังคม (กิจกรรมที่ ๑)

ผลการดำเนินการในการจัดประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการฯ ได้มีการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการหน่วยงานภาคประชาสังคม เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค การดำเนินงานด้านคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนาม โดยกลุ่มเป้าหมายโครงการในกิจกรรมที่ ๑ นี้เป็นหน่วยงานหรือหน่วยงานที่มีการสนับสนุนด้านคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนาม จำนวนทั้งสิ้น ๑๕ หน่วยงาน

โดยในการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ได้มีการให้แต่ละหน่วยงานเสนอแนะข้อคิดเห็น รวมถึงแนวทางการดำเนินงาน การบริหารจัดการ และปัญหาอุปสรรคต่างๆ ในการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นการนำผลที่ได้จากการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์มาใช้เป็นข้อมูลสำหรับการจัดทำแผนนโยบาย แผนแม่บท และแผนปฏิบัติการด้านคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนาม โดยภายในกิจกรรมได้มีประเด็นในการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนนโยบาย แผนแม่บท และแผนปฏิบัติการด้านคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนาม ดังนี้

๑. ด้านการรับเรื่อง
๒. ด้านขั้นตอนการทำงาน
๓. ด้านการเก็บข้อมูลศพ
๔. ด้านการบริหารจัดการศพ
๕. ด้านปัญหาอุปสรรค

ทั้งนี้จากการสัมมนาเชิงปฏิบัติการได้มีการจัดกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลจำนวน ๒ กลุ่ม โดยได้ข้อสรุปดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ ๑

การแสดงความคิดเห็นและการแลกเปลี่ยนข้อมูลในการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการศพของหน่วยงาน
ภาคประชาสังคม

สมาชิกภายในกลุ่ม ประกอบด้วย

๑. มูลนิธิร่วมกตัญญู
 ๒. มูลนิธิสว่างพรกุศลธรรมสถาน ระยอง
 ๓. มูลนิธิสว่างวิชาธรรมสถาน นครราชสีมา
 ๔. พุทธสมาคมสว่างรัตนตรัยธรรมสถาน สระบุรี
 ๕. มูลนิธิสัจจุพทุทธธรรมแห่งประเทศไทย ปราจีนบุรี
 ๖. มูลนิธิพุทธสมาคมสว่างอริยะธรรมสถาน นครนายก
 ๗. มูลนิธิสว่างบริบูรณ์ธรรมสถาน เมืองพัทยา ชลบุรี
๑. ด้านการรับเรื่อง ประเด็นคำถาม
- ๑.๑ หน่วยงานของท่านมีขั้นตอนการรับเรื่องอย่างไร
 - ๑.๒ ท่านมีขั้นตอนการรับแจ้งอย่างไร

รายละเอียดของข้อมูล ดังนี้

ชื่อมูลนิธิ	รายละเอียด
มูลนิธิร่วมกตัญญู	มีแนวทางเช่นเดียวกับมูลนิธิอื่นๆ
มูลนิธิพุทธสมาคมสว่างอริยะธรรมสถาน นครนายก	รับเรื่องจากสถานีตำรวจ และจากประชาชน ทางโทรศัพท์ และวิทยุสื่อสาร มีการบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับ เวลา สถานีตำรวจ โดยมีการขอชื่อ ร้อยเวร และเบอร์โทรศัพท์ โดยมูลนิธิจะมีการส่ง เจ้าหน้าที่ที่อยู่ใกล้เคียงที่เกิดเหตุร่วมตรวจสอบว่าเป็นการเกิดเหตุ จริงหรือไม่ อย่างไร นอกจากนี้การรับเรื่องจะมีการรับผ่านทางลูก ข่าย โดยมีการแจ้งผ่านวิทยุเครื่องแดง โดยการแจ้งเข้ามาที่ศูนย์ของ มูลนิธิ ทั้งเคสอุบัติเหตุ การพบศพ มีการเฝ้าฟังและมีความพร้อมที่ จะลงพื้นที่ในการตรวจสอบได้ โดยมีลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงาน เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับหน่วยงานมูลนิธิสัจจุพทุทธธรรมแห่ง ประเทศไทย ปราจีนบุรี

ชื่อมูลนิธิ	รายละเอียด
มูลนิธิสว่างบริบูรณ์ธรรมสถาน ชลบุรี	ข้อเสนอแนะ ปัญหาอุปสรรค อยากให้มีการดำเนินการทำหนังสือส่งไปยังประธานของมูลนิธิเครือข่ายฯ ซึ่งมีการจัดประชุมมูลนิธิในเครือข่ายทั้งหมดทุกปี เพื่อจะได้จัดทำเป็นวาระการประชุม และทางสถาบันนิติวิทยาศาสตร์จะได้มีการเข้าไปเสนอความคิดเห็นได้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับมูลนิธิ รวมทั้งแนวทางการปฏิบัติที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันได้ ในการจัดการประชุมจะมีการแจ้งปีต่อปี โดยแบ่งเป็นเขตหมุนเวียนกันไป สามารถเข้าไปดูรายละเอียดได้จากเว็บไซต์ของพุทธมามกะสงเคราะห์การกุศลของประเทศไทย ในระดับของผู้ปฏิบัติในส่วนของมูลนิธินั้น ในการรับเรื่องร้องเรียน หรือการรับเรื่องต่างๆจะมีทิศทางเดียวกัน นอกจากนั้นในหน่วยงานไตรคุณธรรมก็จะเป็นหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการในส่วนนี้ด้วย ซึ่งในการดำเนินการให้เป็นไปในขั้นตอนเดียวกันนั้น จำเป็นต้องให้ทุกส่วนงานที่เกี่ยวข้องในการเสนอแนวทางความคิดเห็นร่วมกัน ปัญหาหลักคือ จะแจ้งสถานที่เกิดเหตุไม่คอยตรง ทำให้การดำเนินการปฏิบัติงานนั้นล่าช้า ทั้งนี้ในกรณีคนเจ็บจะต้องทราบก่อนว่า ในที่เกิดเหตุมีคนเจ็บหรือคนตายจะได้ดำเนินการตามระยะเวลาที่กำหนด โดยเบื้องต้นไม่เกิน 8 นาที ในการไปถึงสถานที่เกิดเหตุ ทั้งนี้ ในการลงสถานที่เกิดเหตุกรณีเสียชีวิต จะมีตำรวจแพทย์ เวรและ มูลนิธิ แต่กรณีคนเจ็บจะมีการดำเนินการแจ้งโรงพยาบาลและนำส่งโรงพยาบาล เท่านั้น โดยทางโรงพยาบาลจะเป็นคนค้นตัว ซึ่งบางกรณีอาจจะล่าช้าเกินไปในการติดตามหาญาติผู้ประสบเหตุ โดยในแนวทางปฏิบัติของมูลนิธิในการรับเรื่องจะเป็นแค่ในการสอบถามอาการเบื้องต้นของผู้ประสบอุบัติเหตุเท่านั้น กรณีถ้าเป็นคนเจ็บก็จะใช้รถกู้ชีพ และในกรณีคนเสียชีวิตจะใช้รถกู้ภัย โดยรถจะแบ่งเป็นรถพื้นฐานทั่วไป และรถพยาบาลที่มีอุปกรณ์ครบ แต่จะขาดแพทย์ในการให้การช่วยเหลือ ชื่อนามสกุล ที่อยู่ ควรจะต้องมีการสอบถามผู้ประสบเหตุไว้ก่อน เป็นข้อเสนอแนะให้เป็นไปในทิศทางปฏิบัติเดียวกัน

ข้อมูลนิร	รายละเอียด
	ปัญหาอุปสรรคอีกประการคือ การที่ผู้ประสบอุบัติเหตุ นั้น พกบัตรประชาชนผู้อื่น ทำให้ไม่สามารถระบุยืนยันตัวบุคคลได้ ซึ่งจะต้องมีการตรวจสอบเบื้องต้นโดยการสอบถามชื่อ นามสกุล ของผู้ประสบอุบัติเหตุก่อน ว่าผู้ประสบเหตุยังมีสติอยู่หรือไม่ เป็นการกรอข้อมูลและประเมินอาการเบื้องต้นของผู้ประสบอุบัติเหตุ ทั้งนี้ในการที่จะให้แนวทางในการปฏิบัติเป็นไปในทิศทางเดียวกันจะต้องมีการนำเสนอเรื่องไปทางประธานมูลนิธิและมีการทำแนวทางวิธีการให้เป็นแนวทางการปฏิบัติเหมือนกันทุกหน่วยงาน
มูลนิธิสว่างวิชชาธรรมสถาน นครราชสีมา	ไม่ได้ปฏิบัติงานในการรับเรื่อง
พุทธสมาคมสว่างรัตนตรัยธรรมสถาน สระบุรี	มูลนิธิในเครือข่ายฯ มีแนวทางการปฏิบัติคล้ายคลึงกัน โดยศูนย์จะมีการอบรมกันทุกปีละ ๑ ครั้ง โดยปัจจุบัน เมื่อได้ศพแล้วก็จะมีการประสานกับตำรวจ โรงพยาบาล นิติเวชวิทยา โดยมีเอกสารจาก โรงพยาบาล และตำรวจ โดยมีการดำเนินการตามหลักมาตรฐาน มีการจัดระเบียบของการจัดการศพเป็นแบบมีระบบ มูลนิธิขาดผู้ประสานงาน ในเรื่องคนหาย ซึ่งจะต้องมีหน่วยงานในการประสานงานข้อมูลเพิ่ม ซึ่งในการดำเนินการในขั้นตอนนี้ใช้ระยะเวลา จึงมีความต้องการให้มีการจัดทำศูนย์ข้อมูลขึ้น นอกจากนี้ควรมีการออกแบบฟอร์มที่เป็นมาตรฐานเดียวกันในการดำเนินการ รวมทั้งขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
มูลนิธิสัจจุพทุธรรมแห่งประเทศไทย ปราจีนบุรี	ในการรับเรื่องกรณีเป็นผู้เสียชีวิตในสถานที่เกิดเหตุ จะขอรายละเอียดจากผู้แจ้งดังนี้ ชื่อ และเบอร์โทรศัพท์ผู้แจ้ง เพื่อชี้จุดพิกัดที่เกิดเหตุ โดยการใช้วิทยุสื่อสารและระบบไลน์ ในการรับแจ้งข้อมูลเบื้องต้น และมีการบันทึกสมุด ๖๘ โดยมีเวลาที่รับแจ้ง รับแจ้งจากใคร ใครเป็นผู้แจ้ง และรายละเอียดในสถานที่เกิดเหตุ โดยการรับแจ้งจะมีการรับแจ้งจากตำรวจ และวิทยุของตำรวจ เป็นการปฏิบัติงานในลำดับแรก
มูลนิธิสว่างพรกุศลธรรมสถาน ระยอง	ในด้านขั้นตอนการรับเรื่องของมูลนิธิจะมีขั้นตอนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กับทุกหน่วยงาน

สรุปขั้นตอนการรับเรื่อง

๑. การรับเรื่อง

๑.๑ รับแจ้งจากตำรวจ

๑.๒ รับแจ้งจากภาคประชาชน

๒. โดยช่องทาง

๑. จากศูนย์วิทยุ

๒. ทางโทรศัพท์

๓. การบันทึกข้อมูล เมื่อมีการรับแจ้ง แต่ยังไม่มีความชัดเจนของแบบฟอร์ม และแนวทางที่ชัดเจน

๓.๑ เวลารับแจ้ง

๓.๒ ข้อมูลผู้แจ้ง ชื่อ เบอร์โทร

๓.๓ สถานที่เกิดเหตุและรายละเอียดสถานที่เกิดเหตุ

๓.๔ จำนวนผู้เสียชีวิตหรือผู้ได้รับบาดเจ็บ

๓.๕ สภาพศพ

๓.๖ สาเหตุการเสียชีวิต

๓.๗ ที่มที่ลงพื้นที่

๒. ด้านขั้นตอนการทำงาน ประเด็นคำถาม

๑.๑ หน่วยงานของท่านมีวิธีการปฏิบัติงานอย่างไร

๑.๒ ท่านมีขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างไร หลังการรับแจ้ง

๑.๓ ท่านมีการดำเนินการอย่างไรหลังการเก็บจากสถานที่เกิดเหตุ

รายละเอียดของข้อมูล มีดังนี้

ข้อมูลนิติ	รายละเอียด
มูลนิธิต่อมา	ในขั้นตอนการทำงาน กรณีที่ได้มีการรับแจ้งใครที่อยู่ใกล้สถานที่เกิดเหตุก็จะดำเนินการเข้าไปในสถานที่เกิดเหตุ โดยชุดแรกที่ถึงจะประเมินสถานการณ์ว่าเป็นเหตุอะไร มีผู้เสียชีวิตหรือไม่ หรือมีการประสานคนที่อยู่โดยรอบสถานที่เกิดเหตุว่าเกิดจากสาเหตุอะไร และมีการประสานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจภายหลัง นอกจากนี้มูลนิธิต่อมาจะต้องมีการกันสถานที่เกิดเหตุ ประกอบกับคำให้การในสถานที่เกิดเหตุ และดำเนินการขอเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้ามาถึงในสถานที่เกิดเหตุ

ข้อมูลนิติ	รายละเอียด
	ในกรณีมีคนเจ็บ จะมีการตรวจสอบสิทธิของผู้บาดเจ็บ ในกรณีอาการไม่หนักจะส่งไปโรงพยาบาลตามสิทธิ ในกรณีที่สาหัส จะเรียกว่าขั้น advance ซึ่งหมดสติ จะติดต่อโรงพยาบาลที่อยู่ใกล้ที่สุด ในการดำเนินการรับส่ง ในกรณี สพล. จะมีค่านำส่งให้กับมูลนิธิ แต่มูลนิธิร่วมกตัญญู ไม่ได้มีการเบิกเงินกับหน่วยงาน สพล. ทำให้ไม่มีสถิติการส่งศพหรือผู้ได้รับบาดเจ็บ ซึ่งภายหลังจึงมีการนำเรื่องเข้าสู่ระบบ สพล. เพื่อให้มีปรากฏในเชิงสถิติ แต่ไม่ได้ขอรับเงินดังกล่าว ส่วนประเด็นปัญหาในการนำส่งรพ. เอกชน ซึ่งมีค่านำส่งผู้บาดเจ็บ รายละเอียด ๑,๕๐๐ บาท ซึ่งในส่วนนี้น่าจะมีระบบในการนำเงินส่วนนี้เข้าระบบ ส่วนกลางจึงจะดีกว่า ซึ่งจะช่วยในการตรวจสอบได้ ในด้านวัตถุพยานอย่างอื่น ก็จะมีการถ่ายรูปเป็นหลักฐานไว้ กรณีที่เป็นอุบัติเหตุที่มีผู้เสียชีวิตมากกว่า ๑ คนขึ้นไปจะมีการเขียนรหัสตัวเลขระบุศพไว้
มูลนิธิพุทธสมาคมสว่างอริยะธรรมสถาน นครนายก	กรณีไปถึงที่เกิดเหตุ จะมีการตรวจสอบจำนวนคนว่าเข้าไปกี่คน และมีการแจ้งศูนย์วิทยุก่อนว่าใครเข้าไปที่เกิดเหตุบ้าง และมีการกั้นบริเวณสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น ในการตรวจสอบที่เกิดเหตุจะเป็นหน้าที่ของตำรวจและแพทย์นิติเวช เมื่อพบศพในที่เกิดเหตุจะมีการถ่ายภาพ โดยแพทย์ออกคู่กับ ร้อยเวร ๒ คน โดยมูลนิธิจะเป็นคนคอยสนับสนุนในการพลิกศพในทีมหนึ่งจะมี ๒ คนในการเข้าสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งเป็น รพ.ในพื้นที่ของจังหวัดนครนายก ซึ่งจะต้องมีการถ่ายรูปทรัพย์สิน ภาพหน้าตรงของผู้เสียชีวิต นอกจากนี้ ทรัพย์สินต่างๆ นั้นจะเป็นหน้าที่ของ ร้อยเวรเป็นผู้เก็บ ทั้งนี้การส่งมอบของให้ตำรวจจะมีการถ่ายรูปหรือการลงชื่อรับมอบกับเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วย นอกจากนี้ ในที่เกิดเหตุจะมีการเก็บลายพิมพ์นิ้วมือด้วย
มูลนิธิสว่างบริบูรณ์ธรรมสถาน ชลบุรี	ในการดำเนินการเก็บข้อมูลศพนั้น มีข้อเสนอแนะว่าควรให้นิติเวชเป็นผู้ดำเนินการ การปฏิบัติงานก็จะมีแนวทางปฏิบัติเช่นเดียวกับการหน่วยงานอื่น ในกรณีคดีฆาตกรรม จะมีการพิมพ์ลายพิมพ์นิ้วมือ ข้อมูลรายละเอียดที่บันทึกมีดังนี้ เลขเคส ระบุสาเหตุการตาย สถานที่เกิดเหตุ และรายละเอียดที่เกิดเหตุ

ข้อมูลนิติ	รายละเอียด
มูลนิธิสว่างวิชชาธรรมสถาน นครราชสีมา	ข้อมูลในการเก็บรายละเอียดก็จะเหมือนหน่วยงานทั่วไป คือ มีการเก็บลายพิมพ์นิ้วมือ มีการเก็บรายละเอียดรูปพรรณสัณฐาน แต่หน่วยงานไม่มีทีมกู้ภัยในการเข้าสถานที่เกิดเหตุ
พุทธสมาคมสว่างรัตนตรัยธรรมสถาน สระบุรี	ไม่มีงานในการเข้าตรวจสถานที่เกิดเหตุ
มูลนิธิสัจจพุทธธรรมแห่งประเทศไทย ปราจีนบุรี	เนื่องจาก โรงพยาบาลมีน้อย จะมีการดำเนินการส่งผู้บาดเจ็บไปโรงพยาบาลที่ใกล้ที่สุด ซึ่งมีความแตกต่างจากมูลนิธิร่วมกตัญญู ในส่วนนี้ โดยพิจารณาถึงความสะดวก ความใกล้เป็นสำคัญ ในการเก็บรายละเอียดนั้น จะมีการเก็บภาพถ่ายเป็นข้อมูลสำคัญ ชื่อนามสกุล ที่อยู่ ในกรณีผู้เสียชีวิตจะต้องมีการพิมพ์ลายนิ้วมือด้วย ซึ่งปัญหาอีกประการคือการพิมพ์มืออย่างไม่เคยได้มีการอบรมที่เป็นระบบ เป็นการพิมพ์จากการที่รุ่นพี่สอนต่อๆ กันมา ทำให้ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้ในการพิมพ์มือ ในกรณีเหตุอาชญากรรม จำเป็นต้องพิมพ์ลายพิมพ์นิ้วมือให้มีความชัดเจนในการนำไปใช้ได้ กรณีการใช้หมึกแต่ละที่จำเป็นต้องให้เป็นหมึกชนิดเดียวกัน มีคุณภาพเดียวกัน
มูลนิธิสว่างพรกุศลธรรมสถาน ระยอง	เมื่อไปถึงที่เกิดเหตุจะต้องมีการตรวจสอบก่อนว่า เป็นเหตุอะไร และผู้เสียชีวิตเป็นชายหรือหญิง จะต้องมีการระบุถึงสถานที่เกิดเหตุ และมีการป้องกันสถานที่เกิดเหตุ โดยจะมีการกันสถานที่เกิดเหตุโดยกันพอประมาณตามความเหมาะสมของสถานที่เกิดเหตุ และได้มีการประสานกับทางร้อยเวร ให้มาดำเนินการ จากนั้นจะมีการดำเนินงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจและ ติดต่อแพทย์เวรให้มาทำการชันสูตร และนำส่ง มีการถ่ายภาพ ชื่อ ตำนานรอยสักต่างๆ ซึ่งมีการบันทึกเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับหน่วยงานอื่นๆ โดยการถ่ายรูป มีการถ่ายรูปทรัพย์สิน โดยทรัพย์สินจะต้องมอบให้พนักงานสอบสวนเป็นผู้จัดเก็บ โดยทางมูลนิธินี้จะไม่ได้ดำเนินการเก็บลายพิมพ์นิ้วมือ โดยการพิมพ์มือนั้นจะเป็นหน้าที่ของแพทย์นิติเวชเท่านั้น

ข้อมูลนิติ	รายละเอียด
	ในการออกเลขเคสในกรณีการเกิดเหตุ จะมีการเขียนรายละเอียด ซึ่งในการประสานรายละเอียดจะต้องมีการแจ้งชื่อ และสถานที่เกิดเหตุ รวมทั้งวันที่เกิดเหตุจะสามารถติดตามข้อมูลในการตรวจสอบกลับได้ กรณีไม่ทราบชื่อจะระบุพรรณาสัญลักษณ์เบื้องต้นของศพ เก็บเป็นหลักฐานและการประมาณอายุ สำหรับเป็นข้อมูลบอกญาติที่มาติดต่อ ในการมาดูศพ จะใช้วิธีการติดต่อเข้าไปมูลนิธิเพื่อขอถ่ายรูปเท่านั้น ไม่มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

สรุปขั้นตอนการทำงานของมูลนิธิ

เมื่อไปถึงสถานที่เกิดเหตุ จะมีการประเมินว่ามีผู้บาดเจ็บหรือเสียชีวิต การปฏิบัติงานแบ่งออกเป็น ๒ กรณี

๑. กรณีผู้บาดเจ็บ ประเมินและปฐมพยาบาล สอบถามชื่อ-นามสกุล ผู้บาดเจ็บ และสิทธิโรงพยาบาล เพื่อส่งตัวผู้บาดเจ็บไปยังโรงพยาบาลนั้นๆ (ถ้าเป็นต่างจังหวัดส่งโรงพยาบาลที่ใกล้ที่สุด) แต่ในกรณีผู้บาดเจ็บหมดสติ ไม่สามารถให้ข้อมูลได้ จะดำเนินการเรียกรถพยาบาลที่ใกล้ที่สุดมารับ

๒. กรณีผู้เสียชีวิต

๒.๑ ประเมินสถานการณ์ว่าเป็นศพประเภทไหน เช่น การฆาตกรรม ผูกคอ อุบัติเหตุ เป็นต้น

๒.๒ กั้นพื้นที่รักษาสถานที่เกิดเหตุ

๒.๓ ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และรอเจ้าหน้าที่มาถึงโดยไม่เข้าไปรบกวนสถานที่เกิดเหตุ

๒.๔ ถ่ายภาพศพ ตำหนิ รอยสัก เป็นต้น

๒.๕ ถ้าพบวัตถุพยานจะไม่นำออกมาจากร่างผู้เสียชีวิต จะนำออกมาตามคำสั่งตำรวจเท่านั้น และถ่ายรูปเป็นหลักฐานไว้ ส่วนทรัพย์สินจะส่งมอบคืนให้ตำรวจ

๒.๖ การเก็บลายพิมพ์นิ้วมือจะดำเนินการตามแพทย์หรือตำรวจสั่งเท่านั้น

๒.๗ การส่งศพดำเนินการตามคำสั่งตำรวจ

- นำส่งที่นิติเวชตำรวจจะมีหนังสือนำส่ง
- นำส่งโรงพยาบาลจะไม่มีหนังสือนำส่ง

๓. ด้านการเก็บข้อมูลศพ ประเด็นคำถาม

๓.๑ หน่วยงานของท่านมีวิธีการเก็บข้อมูลอย่างไร เช่น การเก็บลายพิมพ์นิ้วมือ การถ่ายภาพ ฯลฯ

๓.๒ ท่านมีการดำเนินการอย่างไรภายหลังจากการเก็บข้อมูลแล้ว

๓.๓ ท่านมีการดำเนินงานอย่างไรในการรับศพ ภายหลังจากชันสูตร

มีรายละเอียดของข้อมูล ดังนี้

ข้อมูลนิติ	รายละเอียด
มูลนิธิร่วมกตัญญู	ข้อมูลการรับแจ้งจะมีการเก็บข้อมูลไว้ตลอดจะไม่มีการทำลายเอกสาร ตัวอย่างเช่น ลายพิมพ์มือจะมีการทำสำเนาไว้ที่มูลนิธิ เพื่อเป็นหลักฐานในการค้นหาใบพิมพ์มือ กรณีที่พนักงานสอบสวนต้องการข้อมูลเพิ่มเติม โดยจะเก็บลายพิมพ์นิ้วมือไว้ทั้งหมด ๔ แผ่น ให้พนักงานสอบสวน ๒ แผ่น และเก็บไว้ที่มูลนิธิ ๒ แผ่น ในการประกาศติดตามหา นั้นจะไม่มีการติดตามซึ่งจะใช้เฟสส่วนตัวในการโพสต์หาและติดตาม ไม่มีการเผยแพร่ ไม่มีการติดตาม เหมือนกันทุกหน่วย
มูลนิธิพุทธสมาคมสว่างอาริยะธรรมสถาน นครนายก	มีการจัดเก็บทั้งในรูปเอกสาร และระบบคอมพิวเตอร์
มูลนิธิสว่างบริบูรณ์ธรรมสถาน ชลบุรี	ข้อมูลภาพถ่ายลายพิมพ์นิ้วมือจะมีการเก็บอย่างละ ๒ ใบ ให้ร้อยละ ๒ ใบ ในกรณีเป็นนักโทษอาจพิมพ์ ๘-๙ ใบ เป็นต้น ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลทั้งหมด ๕ ปี โดยไม่มีระบบ โดยจะมีการล้างรูปมาแปะไว้กับข้อมูลรายละเอียดทั้งหมด ซึ่งจะมีการค้นหาภาพจะต้องค้นหาที่ละภาพ โดยไม่มีระบบในการค้นทางอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ในกรณีที่มีการเก็บเกินระยะเวลา ๕ ปี ก็จะมีการเผาทำลายเอกสาร ปัจจุบันถ่ายเก็บไว้เป็นข้อมูลของหน่วยงานเท่านั้น ในกรณีที่มีการส่งศพไปทาง รพ. เพื่อตรวจทางนิติเวช จะพบว่าร้อยละมากจะไม่ทราบสาเหตุ และไม่ทราบรายละเอียด
มูลนิธิสว่างวิชชาธรรมสถาน นครราชสีมา	เป็นในส่วนการฝัง ยังไม่มีรายละเอียดในขั้นตอนนี้
พุทธสมาคมสว่างรัตนตรัยธรรมสถาน สระบุรี	เป็นในส่วนการฝัง ยังไม่มีรายละเอียดในขั้นตอนนี้

ข้อมูลนิธิ	รายละเอียด
มูลนิธิสัจพทุธรรมแห่งประเทศไทย ปราจีนบุรี	มีการบันทึกข้อมูลลงในระบบ โดยมีการระบุวันที่ และรูปภาพ โดยมีการแยกสถานที่เกิดเหตุไว้ เก็บในระบบฐานข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ ระยะเวลาในการจัดเก็บฐานข้อมูลนั้นจะเก็บไว้ตลอดไม่มีการกำหนดเวลาในการเก็บข้อมูล ปัจจุบันมีการเก็บข้อมูลภาพ ๔ - ๕ ปี ในระบบการเก็บภาพจะมีการเก็บไว้ในระบบโซเชียลอีกด้วย ในกรณีส่งโรงพยาบาลจะมีการบันทึกข้อมูล โดยทางมูลนิธิไม่มีการลงชื่อรับ-ส่งศพ
มูลนิธิสว่างพรกุศลธรรมสถาน ระยอง	มีการเก็บภาพ ในกรณีเคสศพไร้ญาติจะมีการเก็บข้อมูลลงคอมพิวเตอร์ และมีการระบุว่าโรงพยาบาลไหนส่งภาพจะมีไฟล์ศพไร้ญาติ โดยส่วนใหญ่จะไม่ค่อยมีใครติดต่อเข้ามารับศพคืน ซึ่งไฟล์ดังกล่าวจะมีการบันทึกเป็นไฟล์เตอร์ตามลำดับลงมา นอกจากนี้ในกรณีที่เป็นศพติดเชื้้นนั้นก็จะไม่สามารถเปิดศพมาถ่ายรูปได้ ก็จะเป็นปัญหาในการไม่สามารถบันทึกข้อมูลภาพได้จึงต้องทำการฝังโดยไม่เปิดเคสดังกล่าว ในส่วนของทีมผู้วิจัยของมูลนิธิในเครือสว่างฯ ได้พัฒนาระบบกลางขึ้น โดยจะมีรหัสการเข้าถึงข้อมูล โดยประชาชนทั่วไปไม่สามารถเข้าถึงได้ ในกรณีที่เป็นระบบ RSN เป็นระบบที่เกี่ยวกับความปลอดภัยบนท้องถนน มีการบันทึกได้ทั้งข้อมูลและภาพเคสที่เป็นอุบัติเหตุ มีรหัสกำกับไว้ โดยจะเชื่อมต่อกับแผนที่ประเทศไทย ซึ่งอยู่ระหว่างการปรับปรุงพัฒนาระบบ ระบบดังกล่าวสามารถสืบค้นเคสที่เกิดเหตุได้ เพียงกรอกรายละเอียดวันที่ เข้าไปในแอปพลิเคชันดังกล่าวก็จะปรากฏเคสในวันนั้นขึ้นมา ซึ่งสามารถทวนกลับได้ในระบบได้ นอกจากการบันทึกในระบบ ยังมีการบันทึกรายละเอียดในสมุดบันทึก อีกด้วย

สรุปด้านการเก็บข้อมูลศพของมูลนิธิ

จากการสอบถามข้อมูลหน่วยงานภายในกลุ่ม พบว่าในการเก็บข้อมูลศพก่อนฝัง ก็จะต้องมีการถ่ายรูปหน้าตรง มีการกรอกรายละเอียด เช่น ชื่อ นามสกุล อายุ เชื้อชาติ สาเหตุการเสียชีวิต รวมทั้งบางหน่วยงานจะมีการบันทึกรหัสเลขที่ของศพ รวมทั้งบางหน่วยงาน ก็ได้มีการบันทึกข้อมูลลงในระบบที่มีการระบุถึงวันที่เกิดเหตุ สถานที่เกิดเหตุ เก็บไว้ในฐานข้อมูลทางคอมพิวเตอร์เป็นไฟล์ข้อมูล หรือในบางกรณีที่เป็นกรณีศพไร้ญาติ ก็จะมีการเก็บรูปภาพ รวมถึงข้อมูลเบื้องต้น ลงในระบบคอมพิวเตอร์ โดยจะเรียงลำดับตัวเลข ๑- ๑๐ เป็นการเรียงลำดับก่อนหลังที่ได้มีการทำการบันทึก นอกจากนี้ในกรณีที่เป็ศพที่มีการจัดเก็บในถุงซิปล้น โดยส่วนใหญ่แล้วทางหน่วยงานมูลนิธิจะไม่ได้มีการเก็บข้อมูลที่เป็นภาพได้ เนื่องจากศพที่รับมาจากโรงพยาบาลอาจเป็นศพที่ติดเชื้อหรือเป็นโรคร้ายแรง หรือศพเน่า จึงไม่สามารถเปิดถุงซิปล้นในการถ่ายรูปศพสำหรับการบันทึกข้อมูล ซึ่งตามหลักการแล้วศพที่อยู่ในถุงซิปล้นก็ต้องมีการเปิดถุงและถ่ายภาพไว้เป็นฐานข้อมูลด้วย หลังจากที่ได้มีการถ่ายภาพบันทึกข้อมูลศพแล้ว ก็จะมีการลงระบบในฐานข้อมูล รวมถึงรายละเอียดของหน่วยงานต้นเรื่องที่ได้มีการส่งศพมา มีการกำหนดตัวเลขการฝังศพ และมีการลงบันทึกข้อมูล ๒ ที่ ในทะเบียนคุมเป็นไปตามหลักมาตรฐานสากล

นอกจากนี้ในด้านระยะเวลาการบันทึกข้อมูลนั้น จะมีการเก็บข้อมูลภาพ โดยเฉลี่ยแล้วประมาณ ๔- ๕ ปี หรือบางหน่วยงานก็ไม่ได้กำหนดระยะเวลาในการเก็บไว้ หรือบางหน่วยงานหากมีการเก็บภาพหรือเอกสารเกินระยะเวลา ๕ ปี ก็จะนำเอกสารไปเผาทำลายทิ้ง เนื่องจากเอกสารมีจำนวนปริมาณที่มาก

ในด้านการเข้าถึงข้อมูล มูลนิธิส่วนใหญ่จะมีบริษัทกลางที่จะมีรหัสในการให้เจ้าหน้าที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ ซึ่งในส่วนนี้ประชาชนทั่วไปจะไม่สามารถเข้ามาดูข้อมูลได้ ตัวอย่างเช่น ระบบ RSN ซึ่งเป็นระบบบันทึกความปลอดภัยบนท้องถนน ก็จะเป็นรูปแบบการบันทึกข้อมูลอุบัติเหตุ เชื่อมโยงกับแผนที่ประเทศไทย โดยในการบันทึกข้อมูลดังกล่าวนี้ เมื่อมีการถ่ายภาพสถานที่เกิดเหตุแล้ว ก็จะนำข้อมูลเข้าสู่ระบบ โดยเจ้าหน้าที่สามารถสืบค้นได้ เพียงการกรอกรวันที่เกิดเหตุลงไปในระบบดังกล่าว ก็จะปรากฏเคสในวันดังกล่าวนั้นขึ้นมาจากระบบฐานข้อมูล

ทั้งนี้ ในข้อเสนอแนะในส่วนนี้ ควรจะต้องมีการแก้ไขในเรื่องการดำเนินการ รวมถึงแนวทางการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจยังไม่มีความสะดวกคล่องกับการทำงานของทางมูลนิธิ และควรมีการกำหนดแนวทางด้านแบบฟอร์มให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๔. ด้านการบริหารจัดการศพ ประเด็นคำถาม

๔.๑ หน่วยงานของท่านมีกระบวนการในการตรวจสอบอย่างไร

๔.๒ ท่านมีวิธีการรับส่งข้อมูลระหว่างโรงพยาบาลกับมูลนิธิอย่างไร

๔.๓ ท่านมีวิธีการบริหารจัดการด้านการเก็บศพญาติอย่างไร

มีรายละเอียดของข้อมูล ดังนี้

ข้อมูลนิร	รายละเอียด
มูลนิธิร่วมกตัญญู	ไม่มีกระบวนการฝังศพ
มูลนิธิพุทธสมาคมสว่างอริยะธรรมสถาน นครนายก	รับเรื่องจากเจ้าหน้าที่ห้องศพของสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ ซึ่งจะแจ้งมาประมาณ ๒ อาทิตย์ต่อครั้ง หลังจากที่ได้ไปแจ้งห้องศพ จะมีการแยกศพมีชื่อที่สามารถยืนยันตัวตนได้เพราะมีบัตรประชาชน กับศพนิรนามที่ไม่สามารถยืนยันตัวตนได้ออกจากกัน เพราะจะต้องมีการตรวจสอบเลขคดีที่ผูกไว้บริเวณข้อมือ ว่าจำนวนศพและเลขคดีศพ ตรงกันหรือไม่ การผูกเลขคดีไว้ที่ข้อมือศพเพื่อป้องกันศพหาย และใช้ประโยชน์ในการติดตามศพได้ การฝังศพ จะมีการกำหนด ๒ แบบ คือโดยมี โชนเอ บี ซี โดยมี การฝังแบบแยกระหว่างศพนิรนามกับศพมีชื่อ ศพนิรนามอยู่โชนบี ศพมีชื่อจะอยู่โชนเอกับโชนซี และก่อนฝังจะมีการกำหนดเลขหลุม ของมูลนิธิ และแถวที่กำหนดโดยสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ เช่น บี ๑-๑ ๑-๒ ๑-๓ เป็นการป้องกันการนับหลุมผิดพลาด นอกจากนี้ก่อนการฝัง จะต้องถ่ายรูปหน้าตรงของศพ ซึ่งต้องมีป้ายที่มีรายละเอียดของ เลขที่ ศพ ชื่อ-นามสกุล เชื้อชาติ สาเหตุการเสียชีวิต ที่จัดทำโดยสถาบัน นิติวิทยาศาสตร์ หลังจากนั้นจะทำการเขียนเลขหลุมและถ่ายภาพ โดยถ่ายให้เห็นเลขคดีและข้อมูล ในกรณีที่ศพมีถุงก็จะไม่เปิดถุง โดย วิธีเอาถุงลงไปในโลงก่อนซึ่งโลงจะอยู่ในหลุม แล้วทำการเปิดถุงเพื่อ ถ่ายภาพและบันทึกข้อมูล ในกรณีที่มีการเปิดซิปลงจะต้องมีการสวม อุปกรณ์ป้องกัน ต่างๆ ไว้ให้รัดกุม และค่อยๆ ปลดถุงซิปลอกเพื่อทำ ให้ศพเกิดการคลายตัวได้เร็วขึ้น และป้องกันไม่ให้ตอนขุดศพออกมา มีลักษณะเป็นศพเปื่อย ข้อมูลภาพที่ได้จะเก็บลงระบบและส่งไปยังสถาบัน นิติวิทยาศาสตร์ และมีการกำหนดเลข ทั้งนี้จะมีการลงทะเบียนคุม ๒ ที่ในกรณีญาติมาขอขุดศพคืน จะต้องมียกหนังสือจากสถาบัน นิติวิทยาศาสตร์มาก่อน ในกรณีขุดศพจะไม่อนุญาตให้ญาติเข้าไป แต่จะให้ดูเพียงรูปศพเท่านั้น หรือยืนยันโดยให้ดูเลขรหัสที่ติดไว้ (tag) ที่ศพกับญาติก็จะสามารถปล่อยศพได้ ในกรณีญาติมาขอรับและไม่เอาศพกลับ จะมีการเขียนมอบศพ ให้กับทางมูลนิธิซึ่งก็สามารถให้มูลนิธิเก็บฝัง และรอวันล้างป่าช้า

ชื่อมูลนิธิ	รายละเอียด
	ศพทั้งหมดตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๔๗ - ปัจจุบัน โดยประมาณจะมี ๒,๕๐๐ ศพ โดยประมาณ ๒ พันกว่าศพ ในส่วนที่ฝังไว้ และที่ดำเนินการขุดมาแล้วซึ่งเก็บไว้ในตู้อีกประมาณ ๔๐๐-๗๐๐ ศพ
มูลนิธิสว่างบริบูรณ์ธรรมสถาน เมือง พัทยา ชลบุรี	การรับศพมาฝังจะมีหนังสือนำส่งพร้อมรหัส โดยมีการบันทึก รหัสศพไว้ในเอกสารด้วย โดยญาติที่จะมาตามหาจะมาตามหาที่ โรงพยาบาลก่อนที่จะมาตามหาที่สุสาน ซึ่งจะต้องมีเอกสารจาก โรงพยาบาล และใบระบับตร่วมด้วย ถึงจะดำเนินการขุดศพกลับคืน ญาติได้ ซึ่งจะต้องมีเอกสารมาครบ ถึงจะสามารถปล่อยศพคืนได้ การปล่อยศพ จะใช้วิธีการจำแล้วปล่อยศพคืนญาติไม่ได้ ในส่วนนี้ จะต้องมีการดำเนินการปรับปรุงต่อไป ในการฝังจะมีการถ่ายภาพซึ่งเป็นหน้าที่ของโรงพยาบาลที่ได้มีการดำเนินการมาเรียบร้อยแล้ว ศพที่ถูกฝังอยู่มีประมาณ ๑,๖๐๐ ศพ ข้อมูลตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๔๐ -ปัจจุบัน โดยไม่แยกประเภท แยกแต่เพศ ศพรับมาจาก ๕ โรงพยาบาล คือโรงพยาบาลธรรมศาสตร์ โรงพยาบาลชลประทาน โรงพยาบาลสมุทรปราการ โรงพยาบาลอยุธยา และโรงพยาบาล บางละมุง ซึ่งมีการล้างป่าช้าในวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๒ ถึง วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒
มูลนิธิสว่างวิชชาธรรมสถาน นครราชสีมา	ในกรณีมีศพไม่มีญาติ เสียชีวิต หรือไม่มีญาติมารับ ร้อยเวร จะส่งศพมาที่สำนักงานรับไปฝัง ส่วนพวกหลักฐานจะเป็นหน้าที่ของ ตำรวจ เรื่องการส่งฝัง ทางโรงพยาบาลจะแจ้งไปยังร้อยเวร สถานีตำรวจแต่ละท้องที่ เพื่อจัดทำหนังสือมาให้ฝังศพ โดยศพส่วนใหญ่จะเป็นศพในคดีอุบัติเหตุ ต่อมาโรงพยาบาล จะนำหนังสือดังกล่าวมาให้มูลนิธิ และให้มูลนิธิไปรับศพจากโรงพยาบาล มูลนิธิก็จะนำศพไปฝังที่สุสานต่อไป และจะมีการลงรายละเอียดว่าจะอยู่แถวที่เท่าไร หลุมที่เท่าไรที่มีการฝังในทุกเคส ในกรณีที่มีญาติตามมา ร้อยเวรจะมีหลักฐาน โดยให้ญาติไปแจ้ง ร้อยเวร และทางมูลนิธิจะขอหลักฐานเบื้องต้นไว้ เช่นบัตรประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน เมื่อเอกสารพร้อมและครบ ก็จะสามารถปล่อยศพ คืนญาติได้ ส่วนใหญ่หน่วยกู้ภัยเป็นคนไปรับศพ ทางสุสานไม่ได้มีการถ่ายรูปศพไว้ ทั้งนี้ในเรื่องของข้อมูลจะเก็บไว้ที่ส่วนกลางของมูลนิธิ

ข้อมูลนิติ	รายละเอียด
	โดยการใช้เลขรหัสเคส ที่ได้มาจากการจัดเรียงตามลำดับเลข ๑-๑๐ เรียงต่อไปเรื่อยๆ โดยแยกแค่เพศ ชาย และหญิง จำนวนศพทั้งหมดที่ฝังไว้ประมาณ ๒๐๖ ศพ ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๔๖ – ปัจจุบันศพส่วนใหญ่รับมาจากโรงพยาบาลปากช่อง จะมีบางศพที่ญาติไม่ขอรับคืนและฝากฝังพร้อมยกให้กับทางมูลนิธิ
พุทธสมาคมสว่างรัตนตรัยธรรมสถานสระบุรี	รับเรื่องการส่งฝัง จากโรงพยาบาลโดยจะมีการประสานงานโทรมาให้ไปรับศพ โดยจะมีใบมรณะบัตรมาพร้อมกับศพด้วยทั้งศพมีชื่อและศพนิรนาม ซึ่งทางโรงพยาบาลเป็นหน่วยงานที่ดำเนินการให้ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับมูลนิธิสว่างบริบูรณ์ธรรมสถานเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ในกรณีไม่มีชื่อจะใช้ตามที่ระบุมาคือชายไม่ทราบชื่อ หญิงไม่ทราบชื่อ เป็นต้น ในกรณีจะขอศพคืนจากมูลนิธิ จะต้องมีใบแจ้งความ บันทึกประจำวัน ศพชื่ออะไร ผู้มารับศพเป็นใคร เป็นต้น นอกจากนี้ในการจะมาขอศพออกจากมูลนิธิจะต้องเป็นคำสั่งของเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้ส่งปล่อยศพออกเท่านั้น จำนวนศพทั้งหมดที่ฝังไว้โดยประมาณ ๖๐๐-๗๐๐ ศพ ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๔๘ – ปัจจุบัน
มูลนิธิสัจจุพทุทธธรรมแห่งประเทศไทย ปราจีนบุรี	ในกรณีการตรวจสอบที่ไม่มีเจ้าหน้าที่อยู่ ก็จะมีระบบส่วนกลางเป็นข้อมูลกลางในการให้เจ้าหน้าที่คนอื่นสามารถสืบค้นข้อมูลได้ ในการที่จะปล่อยศพจะต้องมีใบยืนยันมา ไม่ว่าจะเป็นบัตรหรือสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน ที่สามารถระบุตัวตนศพได้ มีใบแจ้งความ ซึ่งเป็นบันทึกประจำวันจากสถานีตำรวจ การรับศพมาฝัง จะรับจากโรงพยาบาลโดยจะมีใบหลักฐานการรับมอบศพ ที่มีรายละเอียดข้อมูล รูปพรรณสัณฐาน และข้อมูลเบื้องต้นจากศพ ปัญหาที่พบคือ ทางโรงพยาบาลมีการเก็บศพไว้ ๗ วัน โดยไม่มีการส่งตรวจทางนิติเวช เนื่องจากโรงพยาบาลได้ประสานไปยังพนักงานสอบสวนแล้ว แต่ร้อยเวรไม่ส่งตรวจทางนิติเวชนิติเวช ทำให้โรงพยาบาลต้องส่งศพออกจากโรงพยาบาลเอง โดยการส่งให้มูลนิธิฝัง ศพที่ถูกฝังอยู่ ณ ปัจจุบัน ประมาณ ๑๒ ศพ รับมาจากโรงพยาบาลกบินทร์บุรี

ชื่อมูลนิธิ	รายละเอียด
มูลนิธิสว่างพรกุศลธรรมสถาน ระยอง	มูลนิธิสว่างพรกุศลธรรมสถาน ระยอง มีการเก็บข้อมูลจากโรงพยาบาล ซึ่งโรงพยาบาลจะโทรมาแจ้ง ให้ทราบโดยระบุว่า ศพมีจำนวนกี่ศพ ชื่ออะไรบ้าง และทางสำนักงานของมูลนิธิจะส่งให้กู้ภัยไปฝัง โดยมีการตรวจสอบชื่อกับป้ายชื่อมือ และถ่ายรูปหน้าศพด้วย ในกรณีที่ใส่ถุงซิปลาก็จะไม่ได้ทำการถ่ายรูปเก็บข้อมูลไว้ เนื่องจากเป็นศพที่ติดเชื้อ เมื่อไปถึงที่หลุมจะมีการระบุแถว และมีการบันทึกไว้ที่หลุม และมีการถ่ายภาพบันทึกอีกครั้งหนึ่ง จากนั้น จะมีการลงประวัติบันทึก รหัสเลขศพ และเก็บข้อมูลไว้ที่มูลนิธิอย่างเดียว โดยไม่ได้ส่งไปที่โรงพยาบาลหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจ นอกจากนั้นจะต้องมีการเซ็นชื่อ ๓ ลายเซ็น ถึงจะดำเนินการฝังได้ นอกจากนั้นจะต้องมีการทำสำเนาไว้ ๒ ชุด ในการเก็บหลักฐาน โดยโรงพยาบาลไม่ได้ดำเนินการถ่ายรูปศพให้จะเป็นหน้าที่ของมูลนิธิดำเนินการถ่ายรูปศพเอง ในกรณีขอขุดศพ ญาติต้องมีการนำสำเนาบัตรประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน เอกสารเกี่ยวกับการตาย เช่น ใบมรณะบัตร หรือ ใบการชันสูตร และมีบันทึกประจำวันจาก สภ.เมืองระยอง เพื่อเป็นการบันทึกการมารับศพ เพื่อใช้เป็นหลักฐานว่าคนที่มารับศพเป็นอะไร กับศพ และในกรณีไม่ใช่ญาติโดยสายเลือด ก็จะต้องมีเอกสารยืนยันความสัมพันธ์ หรือถ้าญาติไม่สามารถมารับศพได้แล้วให้ผู้อื่นมารับแทนต้องมีใบมอบอำนาจในการมาขอรับศพด้วย และถ้าญาติไม่สะดวกมารับศพก็จะแนะนำให้ญาติมารับศพในวันที่มีการล้างป่าช้า ทั้งนี้โดยส่วนมากจะปฏิเสธการคืนศพ กรณีที่มีความไม่ชัดเจนในการยืนยันตัวบุคคลกับศพ หรืออีกกรณีจะให้ญาติไปหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อนำศพกลับไปได้ นอกจากนี้ ข้อเสนอแนะควรมีการจัดทำเอกสาร ที่เป็นระบบมาตรฐาน ที่สามารถกรอกรายละเอียดและสามารถนำศพคืนได้ ตั้งแต่ ๒๕๔๘ ถึง ปัจจุบัน มีศพโดยประมาณ ๖๐๐ ศพ รับศพมาจากโรงพยาบาลระยอง และโรงพยาบาลบ้านค่าย

สรุปด้านการบริหารจัดการศพของมูลนิธิ

การรับเรื่องการส่งฝัง รับมาจาก

- ☐ โรงพยาบาล
☐ ตำรวจ

การเก็บข้อมูลภาพ

- ☐ โรงพยาบาล หรือ มูลนิธิ หรือไม่มีการเก็บข้อมูลได้เลย

ตรวจสอบข้อมูล ตรวจสอบจาก

- ☐ หนังสือนำส่ง (เลขคดี ชื่อ)
☐ ใบมรณะบัตร

ขั้นตอนการฝัง

- ☐ การกำหนดเลขที่หลุมฝัง
☐ กำหนดเลขรหัสศพเรียงตามลำดับ ๑ ๒ ๓... โดยแยกเป็นรายปี

ข้อมูลการฝัง

- ☐ จัดเก็บในรูปแบบเป็นเอกสาร
☐ จัดเก็บไว้ที่มูลนิธิแต่ละแห่ง

ตารางแสดงจำนวนศพที่ถูกฝังอยู่ในมูลนิธิต่างๆ

มูลนิธิ	จำนวนศพ (โดยประมาณ)	ระยะเวลา
๑. มูลนิธิร่วมกตัญญู (ไม่มีสถานที่ฝังศพ)	-	-
๒. มูลนิธิสว่างพรกุศลธรรมสถาน ระยอง	๖๐๐	ตั้งแต่ ๒๕๔๘-๒๕๖๑
๓. มูลนิธิสว่างวิชาธรรมสถาน นครราชสีมา	๒๐๖	ตั้งแต่ ๒๕๔๖-๒๕๖๑
๔. พุทธสมาคมสว่างรัตนตรัยธรรมสถาน สระบุรี	๖๐๐-๗๐๐	ตั้งแต่ ๒๕๔๘-๒๕๖๑
๕. มูลนิธิสัจจพุทธธรรมแห่งประเทศไทย ปราจีนบุรี	๑๒	
๖. มูลนิธิพุทธสมาคมสว่างอริยธรรมสถาน นครนายก	๒,๕๐๐	ตั้งแต่ ๒๕๔๗-๒๕๖๑
๗. มูลนิธิสว่างบริบูรณ์ธรรมสถาน เมืองพัทยา ชลบุรี	๑,๖๐๐	ตั้งแต่ ๒๕๔๙-๒๕๖๑

๕. ปัญหาอุปสรรค ประเด็นคำถาม

๕.๑ หน่วยงานท่านมีปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการปฏิบัติงานอย่างไร
รายละเอียดโดยสรุป ด้านปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ ของมูลนิธิต่างๆ แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ด้านบุคลากร

ส่วนใหญ่ต้องการให้มีการอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ และสร้างการยอมรับในสังคม โดยต้องการประกาศนียบัตร หรือเครื่องหมายแสดงการผ่านการอบรม เป็นต้น

ความรู้ที่ต้องการพัฒนา ประกอบด้วย

- การบริหารจัดการเรื่องเอกสาร
- ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
- การเข้าสถานที่เกิดเหตุและการรักษาสถานที่เกิดเหตุ
- การเก็บลายพิมพ์นิ้วมือ
- การถ่ายภาพ

๒. ด้านระบบ

- หน่วยงานภาครัฐควรมีบทบาทในการเก็บข้อมูลรายละเอียดของศพมากขึ้น
- ควรมีแนวทางการบริหารจัดการศพที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
- การวางระบบหรือแนวทางการกำหนดหมายเลขคดี
- เรียนรู้ และศึกษาดูงานกระบวนการฝังศพของสถาบันนิติวิทยาศาสตร์
- การมีส่วนร่วมในการจัดเก็บข้อมูลศพลงในระบบฐานข้อมูลกลาง
- การมีแบบฟอร์มในการรับแจ้งเป็นรูปแบบเดียวกัน เป็นมาตรฐานเดียวกันในการดำเนินการ

รวมทั้งขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ให้ไปในทิศทางเดียวกัน

- ควรมีการเข้าร่วมประชุมกับมูลนิธิเพื่อการเสนอความคิดเห็นแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยให้มีการดำเนินการทำหนังสือส่งไปยังประธานของมูลนิธิเครือข่ายฯ ซึ่งมีการจัดประชุมมูลนิธิในเครือข่ายทั้งหมดทุกปี เพื่อจะได้จัดทำเป็นวาระการประชุม และทางสถาบันนิติวิทยาศาสตร์จะได้มีการเข้าไปเสนอความคิดเห็นได้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับมูลนิธิ รวมทั้งแนวทางการปฏิบัติที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันได้ ในการจัดการประชุมจะมีการแจ้งปีต่อปี โดยแบ่งเป็นเขตหมุนเวียนกันไป สามารถเข้าไปดูรายละเอียดได้จากเว็บไซต์ของพุทธมามกะสงเคราะห์การกุศลของประเทศไทย

- มูลนิธิขาดผู้ประสานงานในเรื่องคนหาย ซึ่งจะต้องมีหน่วยงานในการประสานงานข้อมูลเพิ่ม ซึ่งในการดำเนินการในขั้นตอนนี้ใช้เวลานาน จึงมีความต้องการให้มีการจัดทำศูนย์ข้อมูลขึ้น

๓. ด้านอุปกรณ์และเครื่องมือ

- ชุดอุปกรณ์การเก็บลายพิมพ์นิ้วมือ
- ถังบรรจุศพ

กลุ่มที่ ๒

การแสดงความคิดเห็นและการแลกเปลี่ยนข้อมูลในการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการศพของหน่วยงาน
ภาคประชาสังคม

สมาชิกภายในกลุ่ม ประกอบด้วย

๑. มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง
๒. ศีลธรรมสมาคม บ้านบึง ชลบุรี
๓. สมาคมสว่างอุทัยธรรมสถาน ชลบุรี
๔. มูลนิธิสว่างแสงธรรมสถาน นครราชสีมา
๕. มูลนิธิสาธารณกุศลสถาน (เม่งจินเซี่ยงตั่ว) ราชบุรี
๖. มูลนิธิสว่างบำเพ็ญธรรมสถาน ปราจีนบุรี
๗. มูลนิธิสว่างเบญจธรรม สมุทรสงคราม
๘. มูลนิธิสว่างไพศาลธรรมสถาน (เม่งลิมเซี่ยงตั่ว) ฉะเชิงเทรา

๑. ด้านการรับเรื่อง

มูลนิธิสว่างไพศาลธรรมสถาน (เม่งลิมเซี่ยงตั่ว) จังหวัดฉะเชิงเทรา

มีการรับแจ้งเหตุหลายช่องทาง ทั้งทางไลน์ โทรศัพท์ ศูนย์วิทยุสื่อสาร และช่องทางการติดต่ออื่นๆ รายละเอียดในสมุดรับแจ้งเหตุ ประกอบด้วย สถานที่เกิดเหตุ ชื่อผู้แจ้ง พนักงานสอบสวน เบอร์โทรศัพท์ผู้แจ้ง สภ.ที่เกิดเหตุ มูลนิธิรับผิดชอบดูแล ๕ อำเภอ คือ อำเภอพนมสารคาม อำเภอนาตะเกียบ อำเภอสนามชัย อำเภอแปลงยาว อำเภอราชสาส์น มีการรับผิดชอบเรื่องการจัดการศพ และมีสุสานในการรับผิดชอบ

มูลนิธิสว่างแสงธรรมสถาน จังหวัดนครราชสีมา

รับผิดชอบ ๑ อำเภอ คือ อำเภอสูงเนิน มีการรับแจ้งเหตุจากเจ้าหน้าที่เป็นหลัก ในสมุดรับแจ้งเหตุ มีรายละเอียด คือ ชื่อผู้แจ้ง วันที่รับแจ้ง เวลาที่รับแจ้ง และทีมเจ้าหน้าที่ที่ออกเหตุอื่นๆ มีการรับผิดชอบเรื่องการจัดการศพ และมีสุสานในการรับผิดชอบ

มูลนิธิสาธารณกุศลสถาน (เม่งจินเซี่ยงตั่ว) จังหวัดราชบุรี

มีการรับแจ้งเหตุหลายช่องทาง ทั้งทางไลน์ โทรศัพท์ ศูนย์วิทยุสื่อสาร และช่องทางการติดต่ออื่นๆ ในสมุดรับแจ้งเหตุ มีรายละเอียด คือ สถานที่เกิดเหตุ ชื่อผู้แจ้ง พนักงานสอบสวน เบอร์โทรศัพท์ผู้แจ้ง สถานีตำรวจที่เกิดเหตุ มีการรับผิดชอบเรื่องการจัดการศพ และมีสุสานในการรับผิดชอบ

มูลนิธิสว่างบำเพ็ญธรรมสถาน จังหวัดปราจีนบุรี

มีศูนย์รับแจ้งเหตุ รับแจ้งเหตุจากเจ้าหน้าที่เป็นหลัก มีการร้องขอให้จัดเก็บลายพิมพ์นิ้วมือศพ ในสมุดรับแจ้งเหตุ มีรายละเอียด คือ ชื่อผู้แจ้ง วันที่รับแจ้ง เวลาที่รับแจ้ง มีการรับผิดชอบเรื่องการจัดการศพ และมีสุสานในการรับผิดชอบ

สมาคมสว่างอุทัยานธรรมสถาน จังหวัดชลบุรี

มีการรับแจ้งเหตุจากสองหน่วยงาน คือ ตำรวจและโรงพยาบาลที่อยู่ในเขตพื้นที่ สมุทรรับแจ้งเหตุ มีรายละเอียด คือ ชื่อผู้แจ้ง วันที่รับแจ้ง เวลาที่รับแจ้ง ประเภทเหตุ สถานที่ตำรวจที่เกิดเหตุ มีการะับผิดชอบ เรื่องการจัดการศพ และมีสุสานในการรับผิดชอบ

ศีลธรรมสมาคม บ้านบึง จังหวัดชลบุรี

มีการรับแจ้งเหตุหลายช่องทาง ทั้งทางไลน์ โทรศัพท์ ศูนย์วิทยุสื่อสาร และช่องทางการติดต่ออื่นๆ สมุทรรับแจ้งเหตุ ประกอบด้วย รายละเอียดเหตุ สถานที่เกิดเหตุ เบอร์โทรศัพท์ผู้แจ้ง ชื่อศพ (ถ้ามี) ที่อยู่ (ถ้ามี) มีการะับผิดชอบเรื่องการจัดการศพ และมีสุสานในการรับผิดชอบ

มูลนิธิสว่างเบญจธรรม จังหวัดสมุทรสงคราม

มีการรับแจ้งเหตุหลายช่องทาง ทั้งทางไลน์ โทรศัพท์ ศูนย์วิทยุสื่อสาร และช่องทางการติดต่ออื่นๆ สมุทรรับแจ้งเหตุ ประกอบด้วย ชื่อผู้แจ้ง เบอร์โทรศัพท์ผู้แจ้ง เมื่อรับแจ้งเหตุแล้ว ทางศูนย์จะส่งการมายังทีมเพื่อออกเหตุ มีการะับผิดชอบเรื่องการจัดการศพ และมีสุสานในการรับผิดชอบ

มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง กทม.

มีการรับแจ้งเหตุหลายช่องทาง ทั้งทางไลน์ โทรศัพท์ ศูนย์วิทยุสื่อสาร และช่องทางการติดต่ออื่นๆ รายละเอียดสมุทรรับแจ้งเหตุ ประกอบด้วย ชื่อผู้แจ้ง เบอร์โทรศัพท์ผู้แจ้ง สน.ที่รับผิดชอบ

สรุป

แต่ละมูลนิธิจะมีช่องทางการรับแจ้งเหตุที่คล้ายกัน คือมีการรับแจ้งหลายๆช่องทาง ต้องสวมใส่เครื่องแบบของมูลนิธิให้เรียบร้อยเพื่อบ่งบอกความเป็นเจ้าหน้าที่มูลนิธิที่แท้จริง การคัดเลือกเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติงานแต่ละมูลนิธิมีหลักเกณฑ์ที่คล้ายกัน ต้องผ่านการรับรองจากผู้ที่เคยปฏิบัติงาน หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น กำนันผู้ใหญ่บ้าน ก่อนได้รับอนุญาตให้ปฏิบัติงาน ต้องผ่านการอบรม โดยการอบรมดังกล่าวอยู่ภายใต้การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ เช่น ศูนย์การแพทย์ฉุกเฉิน เมื่อออกเหตุจะไม่มีการกำหนดหัวหน้าชุดออกเหตุ แต่จะดำเนินการแจกจ่ายงานตามความเหมาะสม ความสามารถของเจ้าหน้าที่แต่ละคน ณ ที่เกิดเหตุ

๒. ด้านขั้นตอนการทำงาน หน่วยงานของท่านมีวิธีการปฏิบัติงานอย่างไร

สรุป

ในกรณีอุบัติเหตุจะประเมินสถานการณ์ก่อนว่าปลอดภัยหรือไม่ จากนั้นดำเนินการมอบหมายงานให้เจ้าหน้าที่แต่ละคนตามความสามารถและเชี่ยวชาญ ณ ที่เกิดเหตุ หากมีผู้บาดเจ็บ ให้ดำเนินการช่วยเหลือผู้บาดเจ็บก่อน และเคลื่อนย้ายไปโรงพยาบาล หากเกินความสามารถให้เรียกหน่วยงานสนับสนุน ดำเนินการช่วยเหลือและเคลื่อนย้ายไปยังโรงพยาบาล

กรณีเสียชีวิต ให้ประเมินสถานการณ์ก่อนว่าปลอดภัยต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่หรือไม่ เจ้าหน้าที่มูลนิธิต้องป้องกันสถานที่เกิดเหตุ ดูแลทรัพย์สิน เพื่อรอพนักงานสอบสวนและแพทย์เวร โดยไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับศพและทรัพย์สินต่างๆ ถ้าเสียชีวิตขณะนำส่ง ต้องแจ้งพนักงานสอบสวนเจ้าของคดีเพื่อทราบกรณีการตาย ณ โรงพยาบาล เจ้าหน้าที่มูลนิธิจะเดินทางมาพิมพ์ลายนิ้วมือตามการร้องขอของพนักงานสอบสวน

เมื่อเจ้าหน้าที่มูลนิธิเดินทางถึงที่เกิดเหตุ จะดำเนินการดังนี้

๑. ถ่ายภาพ โดยรายละเอียดคือ

๑.๑ ถ่ายภาพที่เกิดเหตุโดยรวม ถ่ายภาพศพ ประกอบด้วย ภาพหน้าตรง ภาพรูปพรรณสัณฐาน ภาพเอกลักษณ์บุคคลต่างๆ เช่น รอยสัก แผลเป็น นิ้วเกิน ความพิการ เป็นต้น

๑.๒ พลิกศพตามคำสั่งของแพทย์เวร มีการถ่ายภาพ หรือบันทึกวิดีโอขณะปฏิบัติงานทุกขั้นตอน เพื่อเป็นหลักฐานขณะปฏิบัติงาน

๑.๓ เมื่อค้นตัวเสร็จสิ้น จะมีการนำทรัพย์สินต่างๆของผู้เสียชีวิต มาจัดเรียงและถ่ายภาพรวม ก่อนส่งมอบให้พนักงานสอบสวน

๑.๔ บางมูลนิธิใช้วิธีการจดบันทึกข้อมูลรูปพรรณต่างๆ ทรัพย์สิน ไม่ได้มีการถ่ายภาพเก็บไว้

๑.๕ จะมีการถ่ายภาพเจ้าหน้าที่ที่ออกที่เกิดเหตุแต่ละเหตุ เพื่อใช้เป็นหลักฐานว่า เจ้าหน้าที่ผู้ใด ปฏิบัติงานในเหตุนั้นๆบ้าง

๑.๖ ข้อมูลของแต่ละมูลนิธิ จะบันทึกลงในคอมพิวเตอร์ โดยระบุเวลา สถานที่เกิดเหตุ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในวันนั้นๆ เมื่อถ่ายรูปในที่เกิดเหตุแล้ว จะดำเนินการส่งให้เจ้าหน้าที่ที่ประจำอยู่ที่มูลนิธิทางไลน์ เพื่อดำเนินการจัดหมวดหมู่ภาพ สำหรับกระบวนการถ่ายรูปนั้น มีการอบรมไม่ครบทุกหน่วยงาน

๑.๗ การจัดเก็บลายพิมพ์นิ้วมือ เจ้าหน้าที่มูลนิธิต่างๆ มีจำนวนการจัดเก็บที่แตกต่างกัน บางครั้ง มีการเก็บ ๔ ชุด ถ้าในเรือนจำจะเก็บ ๖ ชุด ส่วนมูลนิธิสาธารณะกุศลสถาน (เม่งจินเชียงตั่ว) จังหวัดราชบุรี จัดเก็บ ๒ ชุด จำนวนการเก็บขึ้นอยู่กับความต้องการของพนักงานสอบสวน ลายพิมพ์นิ้วมือที่จัดเก็บจะส่งต่อให้พนักงานสอบสวนคัดเลือกต่อไป การพิมพ์ลายนิ้วมือจะไม่มีการลงลายมือชื่อของเจ้าหน้าที่มูลนิธิ ผู้จัดเก็บ

๑.๘ การเก็บศพ จะมีการห่อศพโดยผ้าด้ายดิบสีขาว หรือซองพลาสติก หรือห่อด้วยผ้ายาง และมีการระบุรายละเอียดไว้ที่ผ้าห่อศพ โดยระบุ ชื่อ-นามสกุล (ถ้ามี) ลักษณะเหตุ สน./สภ. สถานที่เกิดเหตุ เจ้าหน้าที่ผู้เก็บศพ ในการนำส่งศพมายังหน่วยงานชั้นสูตร จะไม่มีการลงนามรับ-ส่งศพ แต่จะมีใบนำส่งศพ ที่ออกโดยพนักงานสอบสวนเป็นเอกสารนำมา

๓. ด้านการเก็บข้อมูลศพ

หลังจากการผ่าชันสูตร การเดินทางมารับศพเพื่อนำไปฝัง จะดำเนินการตามคำร้องขอของพนักงานสอบสวน หรือโรงพยาบาล แต่ต้องมีหนังสือมอบร่างที่ออกให้โดยพนักงานสอบสวนหรือโรงพยาบาล ส่วนหนังสือมอบร่างนั้น บางกรณีพนักงานสอบสวนเขียนไว้ที่โรงพยาบาลตั้งแต่วันส่งศพมาชันสูตร บางกรณี เจ้าหน้าที่มูลนิธิต้องไปรับหนังสือที่พนักงานสอบสวน เมื่อรับศพออกเพื่อฝัง จะมีการลงชื่อเป็นหลักฐานเพื่อแสดงว่าผู้ใดเป็นผู้รับศพไปฝัง

๔. ด้านการบริหารจัดการศพ

เมื่อเตรียมฝังศพ มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง กทม. จะมีแบบฟอร์ม ที่สถาบันนิติเวช โรงพยาบาลตำรวจ กำหนดให้ ส่วนมูลนิธิอื่นจะมีแบบฟอร์มที่กำหนดขึ้นเอง รายละเอียดโดยรวม คือ ชื่อ-นามสกุลศพ ลักษณะคำหาณิ รูปพรรณสัณฐาน รอยสัก แผลเป็น ทรัพย์สินติดตัว และเลขที่หลุม ที่แต่ละมูลนิธิกำหนดขึ้นเอง

โดยมีทะเบียนคุมเลขที่หลุม ทางเจ้าหน้าที่มูลนิธิจะไม่สับสน เนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมเป็นเจ้าหน้าที่ชุดเดียว โดยตลอด เอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมดจะถูกจัดเก็บไว้ที่สำนักงานของมูลนิธิอื่นๆ

มูลนิธิสว่างแสงธรรมสถาน จังหวัดนครราชสีมา

สุสานแยกเป็นชาย หญิง จำนวนศพ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ - ๒๕๖๑ มีประมาณ ๑๐ ศพ

มูลนิธิสว่างเบญจธรรม จังหวัดสมุทรสงคราม

สุสานไม่มีการแยกชาย หญิง จำนวนศพประจำปี พ.ศ.๒๕๖๑ คือ ประมาณ ๑๐ ศพ

มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง กทม.

สุสานแยกเป็นชาย หญิง และเด็ก โดยศพเด็กจะฝัง ๑๐ ศพ ต่อ ๑ หลุม

มูลนิธิสาธารณกุศลสถาน (เม่งจินเซียงตั่ว) จังหวัดราชบุรี

สุสานแยกเป็นชาย หญิง และเด็ก ถ้าเป็นทารกที่บรรจุในถุงขยะติดเชื้อมั้จะฝังรวมกัน ถ้าเป็นเด็กโต จะฝัง ๑ หลุม ต่อ ๑ ศพ มีการถ่ายภาพศพพร้อมกับป้ายที่แจ้งรายละเอียด ชื่อ-นามสกุล (ถ้ามี) เลขหลุม มีการเปลี่ยนเสื้อผ้าศพก่อนฝังพร้อมทั้งถ่ายรูปก่อนและหลังเปลี่ยนเสื้อผ้า ภาพจะมีการแยกเก็บเป็นรายเคส จำนวนศพ ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๗ - ๒๕๖๑ มีประมาณ ๒๐ ศพ

มูลนิธิสว่างบำเพ็ญธรรมสถาน จังหวัดปราจีนบุรี

สุสานแบ่งเป็นชาย หญิง และเด็ก เด็กโต อายุ ๑๕-๑๖ ปี จะฝังหลุมผู้ใหญ่ตามความเหมาะสม จำนวนศพที่ฝัง ประมาณ ๓๐ - ๔๐ ศพ

มูลนิธิศีลธรรมสมาคม บ้านบึง จังหวัดชลบุรี

ไม่มีการถ่ายภาพศพก่อนฝัง จำนวนศพที่ฝัง พ.ศ.๒๕๔๙ - ๒๕๖๑ ประมาณ ๓๐๐ ศพ ส่วนปี พ.ศ.๒๕๖๑ ประมาณ ๕-๖ ศพ

มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง กทม.

มีการถ่ายรูปหน้าตรง รูปเต็มตัว ส่วนข้อมูลรายละเอียดถูกจัดเก็บที่สถาบันนิติเวชวิทยา โรงพยาบาลตำรวจ จำนวนศพประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ คือ ประมาณ ๑๐๐ ศพ

มูลนิธิสว่างไพศาลธรรมสถาน (เม่งลิ้มเซียงตั่ว) จังหวัดฉะเชิงเทรา

มีการถ่ายภาพพร้อมป้ายรายละเอียดก่อนฝัง รายละเอียดประกอบด้วยชื่อ-นามสกุล เลขที่หลุม สุสาน แบ่งเป็นชาย หญิง และเด็ก จำนวนศพประจำปี พ.ศ.๒๕๖๑ คือ ประมาณ ๘ ศพ

สมาคมสว่างอุทยานธรรมสถาน ชลบุรี

สุสานแบ่งเป็นชาย หญิง จำนวนที่ฝัง ปี พ.ศ.๒๕๖๑ ประมาณ ๒ ศพ

ด้านการตรวจสอบการฝัง

ไม่มีการตรวจสอบ เนื่องจากใช้เจ้าหน้าที่ชุดเดิม ส่วนมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง จะมีแผนกสุสานเป็นผู้ตรวจสอบ

การรับศพ

ต้องมีหนังสือขอรับศพจากพนักงานสอบสวน ในหนังสือขอรับศพต้องระบุชื่อผู้รับ ทางมูลนิธิจะดำเนินการตรวจสอบกับพนักงานสอบสวนว่าส่งญาติมารับศพหรือไม่ ในส่วนเอกสารประกอบการรับศพ ทางมูลนิธิจะขอสำเนาบัตรประชาชน ทะเบียนบ้าน เบอร์โทรศัพท์ ของผู้ถูกระบุให้รับศพ มีการให้ดูรูปถ่ายเพื่อยืนยันศพก่อนชุด จากนั้นจะตรวจสอบว่า ศพดังกล่าวถูกฝังไว้ ณ หลุมใด โดยมีแผนผังหลุมกำกับเพื่อป้องกันการผิดพลาด

๕. ด้านปัญหาอุปสรรค/ข้อเสนอแนะ/ความต้องการ

ปัญหาและอุปสรรค

๑. การออกที่เกิดเหตุ ไม่พบปัญหาใดๆ
๒. ปัญหาหลักคือ เอกสารนำส่งศพจากพนักงานสอบสวนไม่ตรงกับข้อมูล ณ สถาบันนิติเวชวิทยา โรงพยาบาลตำรวจ ส่งผลให้ต้องมีการเดินทางกลับไปรับเอกสารที่ถูกต้อง หรือรอรับเอกสารที่ถูกต้องทางโทรสารก่อน จึงจะสามารถนำส่งศพได้
๓. เรื่องค่าใช้จ่ายในการเดินทางขนส่งศพ ปัจจุบันทางมูลนิธิรับผิดชอบในส่วนนี้
๔. ไม่มีการอบรมเรื่องกระบวนการฝังศพ จะเป็นการสอนแบบพี่สอนน้อง ต้องการอบรมเพิ่มเติมที่เกี่ยวกับการป้องกันสถานที่เกิดเหตุ เพื่อให้มีแนวทางการดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
๕. ต้องการให้ประสานงานกับพนักงานสอบสวน เรื่องเอกสารยินยอมให้เจ้าหน้าที่มูลนิธิช่วยปฏิบัติงานในสถานที่เกิดเหตุ เช่น การบันทึกข้อมูลการอนุญาตให้มูลนิธิที่เข้าช่วยเหลือในสถานที่เกิดเหตุในบันทึกประจำวัน
๖. ปัญหาเรื่องมูลนิธิที่ส่งศพและรับศพไปฝังเป็นคนละมูลนิธิกัน

การอบรม

๑. ต้องการการอบรมการถ่ายภาพ
๒. ต้องการอบรมการจัดเก็บลายพิมพ์นิ้วมือ
๓. ต้องการอบรมการบริหารจัดการศพในกรณีภัยพิบัติ
๔. ต้องการอบรมอาชีพอนามัยของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับศพ
๕. ต้องการสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือในการพิมพ์ลายนิ้วมือ ถุงซิปล ฝ้ายาง แผ่นลายพิมพ์ นิ้วมือแบบ ๑๐ นิ้ว

แบบประเมินผลการฝึกอบรม มีรายละเอียด ดังนี้

ส่งแบบสอบถามทั้งหมด ๓๖ ชุด ได้รับกลับมาจำนวน ๓๖ ชุด คิดเป็น ๑๐๐% รายละเอียดดังนี้
การสรุปผลการประเมินผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการหน่วยงานภาคประชาสังคม (กิจกรรมที่ ๑)

ส่วนที่ ๑ หัวข้อการสัมมนา

หัวข้อในการประเมิน	ระดับค่าคะแนน	สรุป*
๑. ความน่าสนใจของหัวข้อการสัมมนา	๙๒.๕๖	มากที่สุด
๒. ก่อน เข้าร่วมการสัมมนา ท่านมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้ ดีมาก - น้อยเพียงใด	๗๗.๖๗	มาก
๓. หลัง เข้าร่วมการสัมมนา ท่านมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้ ดีมาก - น้อยเพียงใด	๙๐.๐๗	มากที่สุด
๔. ท่านคิดว่าสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานของท่านได้เพียงใด	๙๒.๕๖	มากที่สุด
๕. อุปกรณ์ช่วยสอนและเอกสารประกอบการบรรยาย	๗๙.๕๓	มาก
๖. ระยะเวลาในการสัมมนา	๘๕.๕๘	มาก

ส่วนที่ ๒ การให้บริการ

หัวข้อในการประเมิน	ระดับค่าคะแนน	สรุป*
๑. สถานที่ในการจัดสัมมนา	๘๘.๘๔	มาก
๒. โสตทัศนูปกรณ์ (ระบบเสียง / แสงสว่าง)	๘๕.๕๘	มาก
๓. การให้บริการอาหาร เครื่องดื่ม ของว่าง	๘๖.๕๑	มาก
๔. การดำเนินการของเจ้าหน้าที่	๙๒.๐๙	มากที่สุด
๕. ความพึงพอใจในภาพรวมของการสัมมนาในครั้งนี้	๙๑.๑๖	มากที่สุด

* ร้อยละความพึงพอใจ

๐๐.๐๐-๓๐.๐๐	หมายถึง	ต้องปรับปรุง
๓๐.๐๑-๕๐.๐๐	หมายถึง	น้อยมาก
๕๐.๐๑-๗๐.๐๐	หมายถึง	ปานกลาง
๗๐.๐๑-๙๐.๐๐	หมายถึง	มาก
๙๐.๐๑-๑๐๐.๐๐	หมายถึง	มากที่สุด

ส่วนที่ ๓ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

๑. สิ่งที่ต้องปรับปรุง

๑.๑ การบรรยาย

- ควรมีเอกสารประกอบการบรรยาย

๑.๒ สถานที่

- ห้องประชุมโรงแรมมีขนาดเล็กเกินไป
- จอรับภาพโปรเจกเตอร์มีขนาดเล็กเกินไป

๑.๓ ท่านต้องการได้รับความรู้เพิ่มเติมในหัวข้อ

- เพิ่มเติมการบันทึกข้อมูลในสถานที่เกิดเหตุ การจัดเก็บข้อมูล
- เพิ่มเติมเทคนิคการถ่ายภาพในที่เกิดเหตุ การถ่ายภาพลักษณะพิเศษศพนิรนาม และ

ศพไร้ญาติ

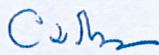
- ควรมีการให้ความรู้เชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการเก็บข้อมูล เช่น การพิมพ์ลายนิ้วมือ และการกรอกข้อมูลเอกสารลงในแบบฟอร์ม

๒. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

- ควรมีการอบรมและทดลองปฏิบัติในสถานที่จริง เพื่อให้เกิดความพร้อม ในสถานการณ์จริง
- การอบรมควรมีการเชิญหน่วยงานที่หลากหลายมากขึ้น เช่น ตำรวจ โรงพยาบาล และมูลนิธิ เพื่อร่วมแลกเปลี่ยนความรู้และหาแนวทางปฏิบัติร่วมกัน

๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับในอนาคต

- ได้นโยบาย แผนแม่บท และแผนปฏิบัติการด้านคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนาม
- สามารถกำหนดทิศทางเพื่อการพัฒนางานด้านคนหาย คนนิรนาม และศพนิรนามของประเทศไทย
- บุคลากรและเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่างๆในการแก้ปัญหาคนหาย พิสูจน์คนนิรนาม และศพนิรนาม

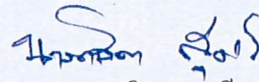

(นายอมรเทพ พลศึก)

นักนิติวิทยาศาสตร์ปฏิบัติการ

สถาบันนิติวิทยาศาสตร์

ผู้จัดทำสรุปรายงาน

(นางนารธิดา สุทธิ)

นักนิติวิทยาศาสตร์ชำนาญการ

หัวหน้ากลุ่มติดตามคนหายและการพิสูจน์ศพนิรนาม

สถาบันนิติวิทยาศาสตร์

ผู้ตรวจสอบรายงาน

ภาพบรรยากาศในการอบรม

